

Ištrauka iš Nacionalinės TAU asociacijos Tarybos pirmininkės, MČTAU rektorės dr. Zitės Žebrauskienės pranešimo „Moteris ir valstybė: moters vaidmuo šiuolaikinėje modernioje visuomenėje“ balandžio 23 d. LR Seime vykusioje konferencijoje „Tvarioji Lietuva: mūsų įnašas į valstybės kūrimą“

Moters vaidmuo ir šeimoje, ir visuomenėje nuo seno buvo išskirtinis, kintantis nuo vyro vergės, namų židinio saugotojos, vaikų gimdytojos, damos ir kovotojos už savo teises iki aktyvios, lygiateisės su vyrais, kuriančios asmenybės šiuolaikinėje modernioje visuomenėje. Trečiojo amžiaus universitetai, kurių klausytojų daugumą sudaro moterys, irgi gali daryti didelį poveikį šeimoms, visuomenės ir valstybės kūrimui bei stiprinimui. Mes kartais klaidingai manome, kad esame tik moterys, ir dar vyresnio amžiaus, ir negalime pakeisti žmonijos. Tačiau Motina Teresė yra pasakiusi: „Aš viena negaliu pakeisti pasaulio, bet aš galiu mesti akmenėlį vandens paviršiumi ir sukelti daug daug bangelių“. Ir mes, moterys – o mūsų daug – su tikėjimu ir didele meile galime sukelti daug daug bangelių, kurios padės mums sugrįžti prie pamatinių vertybių.

Šiais laikais ypač aktuali tema – moterų teisės ir padėtis visuomenėje. Dėka ilgalaikių moterų teisių gynėjų pastangų, moterų padėtis šiuolaikinėje visuomenėje yra gerokai palankesnė. 1998 m. priimtas Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas apibūdina lyčių diskriminaciją ir ją draudžia. Dabartinėje įstatyminėje visuomenėje daugelis moralės normų, kurios neseniai buvo visuotinai priimtos, tampa įstatymų normomis. O kas yra įstatymas? Prievartos instrumentas. Įstatymai įpareigoja tėvus iki pilnametystės rūpintis vaikais, o vaikus – mylėti pasenusius tėvus ir rūpintis jais. Bet ar nėra taip – kuo daugiau įstatymų, tuo mažiau moralės?

Mane, kaip buvusią pedagogę, 45 metus rengusią jaunas buitės kultūros mokytojas, jaudina pasikeitęs mokyklos požiūris į mergaičių rengimą šeimai, gyvenimui. Ignoruojamos tokios sąvokos, kaip mergaitės garbė, orumas, skaistumas. Žmogus žmogų traktuoja kaip daiktą, o gyvybė – tai tik embrionas, ląstelių kamuolys.

Mes, moterys, dažnai ieškom lygybės ženklo su vyrais. Taip, mes viską galime. Mes galime vairuoti traktorių, kombainą, mašinas, mes ir vadovės, ir mokslininkės, politikės. Bet ar visada prisimename savo tiesioginę misiją, paskirtį? Pirmiausia mes – gyvybės nešėjos. Matome, kad demografiniai duomenys visoje Europoje yra labai liūdni, gimstamumas sumažėjęs. Mane jaudina pasikeitęs požiūris į tradicinę šeimą, kuri kuriama vyro ir moters santuokoje. Mes, moterys, visoje Lietuvoje lankančios Trečiojo amžiaus universitetus, esame didelė, pozityvi jėga, galinti ženkliai prisidėti prie tradicinės šeimos modelio stiprinimo, nes funkcionali šeima – sveikos visuomenės pagrindas. Turime ugdyti šeimos kultūrą, šeimos tradicijas, papročius, spręsti kartu bendravimo problemas, formuoti pozityvius vaikų auklėjimo įgūdžius, skatinti šeimų telkimąsi, įveikiant įvairias krizes. Argi normalu, kad kasmet Lietuvoje per 2 tūkst. vaikų paaimama iš tėvų ir atiduodama instucijų globai?

Pradžių pradžia yra šeima, mažiausia visuomenės ląstelė. Tik šeimoje vaikas išsiugdo pirmąsias žmogiškąsias vertybes, ir vaikus turime auklėti ne žodžiais, o savo gyvenimo, savo elgsenos pavyzdžiu. Puoselėkime savyje ir savo vaikuose dešimt, mano manymu, pamatinių vertybių:

1. meilę ir širdingumą;
2. dėkingumą, nes tai vienas dvasingiausių jausmų, galinčių praturtinti mūsų gyvenimą ;l
3. stenkimės neprarasti smalsumo. Tobulėkime visą gyvenimą, smalsiems žmonėms niekuomet nebūna nuobodu;
4. nuolat puoselėkime savyje užsidegimą ir aistrą. Tai emocijos, galinčios kiekvieną išbandymą paversti nuostabia galimybe, pakeičiančia mūsų gyvenimą;t progų5. ryžtas, entuziazmas neleidžia pasinerti į apatiją;

6. lankstumas, sugebėjimas pakeisti savo požiūrį yra pagrindinė savybė, užtikrinanti sėkmę;
7. stenkimės nuolat išgyventi pasitikėjimo savimi jausmą;
8. linksmumas suteikia daugiau pasitikėjimo, daro gyvenimą smagesnį, suteikia daugiau džiaugsmo mus supantiems žmonėms;
9. svarbu puoselėti savyje gyvybingumą, rūpintis savo sveikata;
10. pasiaukojimas – tai jausmas, galintis praturtinti žmogų. Gebėjimas duoti yra gyvenimo paslaptis.

Mūsų gyvenime daug problemų: ekonominės, demografinės, emocinės. Daugelis jų glūdi mūmyse, jas galėtume patys išspręsti, jei nebūtume susiskaldę, nepasitikintys, abejingi. Ir čia aš matau mus, moteris, mėtančias akmenėlius ir keliančias bangeles savo meile, išmintimi, moteriška intuicija, pasitikėjimu, oria laikysena, noru suteikti džiaugsmą aplinkiniams, didžiavimuisi savo Tauta ir Valstybe.